

VESIENSUOJELU MAATALOUESSA

Maan vesitalous ravinnevalumien vähentämisessä

Ongelmat maan vesitaloudessa ilmenevät esimerkiksi epätasaisena kasvuston kasvuna ja sadeveden seisomisena pellolla, jolloin pintamaa liettyy helposti. Maan hyvä vesitalous edistää pellon kuivamista ja parantaa maan kantavuutta sekä kasvien ravinteidenottoa. Samalla ravinnevalumat vähenevät.

Peruskuivatus

Kuivatuksen tavoitteena on pellon nopea ja tasainen kuivuminen, jotta kasveille saadaan sopiva kosteus ja estetään veden ja ravinteiden pintavaluntaa. Kuivatuksen avulla myös maan rakenne pysyy hyvänä ja vettä läpäisevänä. Ojat kannattaa tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti veden vapaan virtaamisen varmistamiseksi. Ojien olisi oltava myös riittävän syviä, että salaojien purkuputket jäävät keskimääräisen vedenpinnan yläpuolelle.

Salaojitus

Pintavaluntaa voidaan vähentää korvaamalla avo-ojia salaojilla. Samalla eroosio ja fosforin huuhtoutuminen vähenevät. Salaojistikin voi huuhtoutua ravinteita, mikäli maan kunto ei ole hyvä tai lannoitus on tehty ennen rankkoja sateita. Myös salaojien kuntoa tulee tarkkailla säännöllisesti. Tarvittaessa salaojaverkostoa tulee huoltaa tai täydentää.

Tiivistyminen

Tiivistyneessä maassa vesi ei pääse läpäisemään pellon pintaa, jolloin syntyy pintavaluntaa ja ravinnehuuhtoutumia. Tiivistymistä seuraa usein salaojien toiminnan heikkeneminen. Tiivistymisriskiin vaikuttaa mm. käytettävä konekanta, maaperän kosteus sekä maalaji. Ongelmia maan kuivatuksessa voi esiintyä erityisesti savimailla, missä jankko voi tiivistyä vettä läpäisemättömäksi. Hyvä maan rakenne onkin avainasemassa maan vesitalouden hallinnassa.

Tulvat

Tulvat aiheuttavat eroosiota sekä heikentävät satoa ja maan rakennetta. Uhkana voi olla myös kasvien hukkuminen. Tulvien lisääntyminen on todennäköistä ilmastonmuutoksen voimistuessa. Ravinnevalumia ja eroosiota voidaan vähentää tulvivilla pellonosilla pitämällä niitä ympärivuotisesti kasvipeitteisinä. Tulvahuippujen virtaamia voidaan tasata myös esim. kosteikoilla.

Kuva: MMM / Mavi, Martina Motzbäuchel

Lisätietoja:

<http://maatila2020.savonia.fi>

<http://www.ymparisto.fi/tehoplus>

<http://salaojayhdistys.fi>